

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-otherske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jedan mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po

10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmaza hiši „Gledališka stolba“.

Upravnitvu naj se biagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Refleksije po cesarskem potovanju.

Slavnostni dnevi so minuli, visoki gost je zapustil naše pokrajine, in bel Ljubljana oblekla je zopet svoje vsakdanje krijo in navadna jednoličnost stopila je na mesto radostue razburjenosti preteklega tedna. Skeptičen človek bi skoraj mislil, da je bila vsa krasota zadnjih dnij le lep sen, le proizvod razgrete domišljije — ali če se ozira na globoki utis, katerega je cesarski prihod prouzročil mej vsem narodom, če posluša živahne razgovore v domačih krogih, kateri se še vedno izključljivo sučejo okoli cesarskega pohoda, uveril se bode takoj, da je vse bilo goča istina. Tedaj pa ne bode preveč, ako se tudi mi še jedenkrat bavimo s cesarskim popotovanjem ter z nasledki, katere utegne imeti za nas Slovence sploh. Kajti ne strašimo se nobenega ugovora, ako trdim, da bode navzočnost presvetlega vladarja pri deželnej slavnosti na Slovenskem imela velevažne nasledke za nas in narodni naš razvoj.

Tu meramo v prve vrsti naglašati, da se je Nj. Veličanstvo pri tej priliki gotovo prepričalo, da v vsem razprostranem cesarstvu nema u Janejšega in zvestejšega naroda od nas Slovencev. Sprejem zlasti na Kranjskem bil je tako velikanski, občna radost povsod tako naravna, odkrita nehnljena ljubav naroda do presvetlega vladarja tako navdušena, da se je morala prelepa slavnost globoko utisniti vskemu opazovalcu. Že to pa imamo za velik moraličen pribobitek. Kajti proti nobenemu avstrijskemu narodu se ni nabralo toliko zastarele mržnje, proti nobenemu ni „furor teutonicus“ besnil tako ljuto, nego baš proti nam Slovencem. Mi imamo uplivne in mnogoštevilne neprijatelje posebno v nemškej birokraciji, in tedaj se ne smemo čuditi, ako tudi dvorni krog; sem ter tja neso bili dobro poučeni o naših težnjah in zadevah. Kakor hitio se je mej nami ganila slovanska zavest, kakor hitro smo čutili s svojimi slovanskimi brati, takoj so se našli obrekovalci, kateri so naše platonične simpatije zlobno zavijali v veleizdajsko kovarstvo, in po vsem ustavaškem časnikar-

stvu razlegala se je stara pesem o „panslavizmu“ slovenskega naroda in njegovih voditeljev. Sedaj pa se je pokazala brezmejnjalost slovenskega naroda v najlepšem svitu, cesar sam jo je pojavil na jako laskavi način in odsehmal nam Slovencem ne bode več treba bati se zlobnega obrekovanja in zavratnih napadov!

Ali ob jednem se je pri tej priliki jasno videlo, da se narodna ideja od dne do dne bolj širi mej našim ljudstvom. Istina je, da so se naši Germani na vse kriplje potrudili, da bi stopili na dan. Perhorescirali so nedolžne deželne trobojnice ter svoje hiše ostentativno kintali z modro-žoltimi barvami, izposojali so si nemških pevcev iz sosedne Koroške, utikalji „novoprivandrane“ stavce-vajence in hrome v svoj „Turnverein“, da napolnijo maloštevilne vrstejetičnega društva, prisvajali so si prvo besedo v gledišči in nemški Tirolec predaval je svoj pesniški proizvod jako dvomljive vrednosti — v imenu Kranjev in dežele kranjske: ali vsi ti bolestni naporji bili so zman in izgubljali so se v valovih narodnega navdušenja tako popolnem, kakor so zginili sporadični „Hoch“-klici v burnem „živiu“, kateri je iz tisočerih slovenskih grl naproti donel preljubljenemu gospodarju. Ponosno poudarjam, da je imela vsa slavnost poleg eminentnega avstrijsko-patrijotičnega značaja tudi narodno-slovensko lice, in tudi to ni brez pomena. Sedaj se je prepričalo Nj. Veličanstvo, koliko verodostojnosti da gre jalovim deklamacijam dr. Jacquesa in drugih vrednih pomagačev naše fakcijozne klike, kateri ne prenehajo rujejo proti pravičnemu deželnemu predsedniku ter jadikujo „über die Verdrängung des Deutschtums in Kran.“ Cesarsko bistro oto je gotovo razvidelo, da se pri nas na Kranjskem nemštvu niti zatirati ne more, ker ga, izvzemši Kočevskega, po vsej deželi nikjer ni. In ker se je slovenski narod v slavnostnih dnevih obnašal uprav vzgledno, ker je s svojim naravnim taktom preprečil vse nakanе fakcijoznih „agents provocateurs“, ker je povsod sijajno dokazal svojo politično zrelost in na-

rodno izobraženost, smemo se nadejati, da je prevzvišeni vlar sam zapazil naš vsestranski napredek ter se prepričal, da nesmo ona na pol barbarska druhal, za kojo nas proglašajo naši protivniki, marveč da se lepo razvijamo v umetnosti in vedi, v vseh strokah duševnega razvoja; — in teda bodejo kratki dnevi cesarskega bivanja na Slovenskem donašali obilen in dobrodejen sad tudi našemu narodnemu gibanju! — j —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. julija.

Nj. Veličanstvo izdal je naslednje pismo do deželnega namestnika Štajerske: „Ljubljana Kübeck! Mnogo veselja mi je storilo, da sem mogel v sredi Svojega zvestega Štajerskega ljudstva praznovati spomin na šeststoletno zvezo vojvodine Štajerske z dednimi deželami Moje hiše in da sem se mogel dlje časa v deželi bivajoč vnovič osobno prepričati o veseljem napredku na vseh poljih javnega življenja.

Jako Me je razveselii vidni napredek deželne prestolnice Gradca, vsestranska gibčnost v trgovini, industriji, obrti in umetnosti, skrbno in racionalno gojeno gospodarstvo in gozdarstvo, razvoj pouka in raznih človekoljubnih zavodov.

Nič manj pa Me ni razveselii in osrečil prisčen vzprejem, kojega sem povsod užival, ter vedno ponavljajoči se pojavi zveste udanosti do Mene in Moje hiše, kateri so Mi iz vseh stojev prebivalstva tako glasno in iskreno nasproti doneli.

Ginjenega srca izrekam Svojim Štajercem za vse te dokaze njihove ljubezni in zvestobe Svojo cesarsko zahvalo ter veselo nado, da bodo sinovi te dežele, kakor njih očaki v preteklih šestih stoletjih, tudi bodo dne zveste in trdno stali okoli svojega rodnega vlatjarja.

Naročam Vam, da to Moje zahvalo javno priobrite in vsemu prebivalstvu zatrđite Moje trajno milost in Moje očetovsko skrb za blagostan njegove lepe domovine.

Ljubljano, v dan 17. junija 1883.

Fran Josip, l. r.

Iz Judenburga pa je poslal cesar fem. baronu Kuhnu pismo, v katerem mu izraža Svojo

LISTEK.

Deželna razstava v realki.

V krasne realke Ljubljanske prvem nadstropji otvorila se je povodom šeststoletnice deželna razstava, katera je vredna, da si jo vsakdo, kdor se le količaj zanima za našo deželo, prav temeljito ogleda, kajti na tako razmerno malem prostoru se ne bode kmalu zopet videlo toliko dragocenih predmetov prazgodovinskih, rimskej in kulturno-zgodovinskih. Rekli bi skoro, da vseh teh predmetov nikdar več vkupe ne bode, ker je zdaj le izredna slavnost napotila posamične lastnike, da so postavili svoje redkosti in dragocenosti na ogled. Ta razstava je zabavna, oko nabaja dovolj paše, a še bolj poučna, ker nam podaje kulturno sliko od najstarejših časov pa do najnovejše domače obrtni. Tri tisočletja so zastopana, deloma po tacih najdbah, tacih proizvodih, ki na vsem svetu nemajo vrstnika. Prav živo bi prazgodovinskih in rimskej predmetov več nego lakov tedaj želeti, da je pohod te razstave kolikor možno nične skromnosti; zakaj? to nam je zastavica.

najmnogobrojnejši, ker bode vsacemu v hasek. Kdor živi le za sedanjost, naj si ogleda proizvode naše hišne obrtni, naj se brini za promet domačih del; kdor pa se zdaj rad ozira tudi v preteklost, naj premotri zaklade zgodovinske, ki so se dvignili iz črne zemlje krila in ki so taki, da našo malo a čudopolno deželo delajo še interesantnej. Tudi nastrokovnjakom in sploh vsacemu boli toplo priporočena ta razstava, da vsaj, ako drugača ne, si pridobi toliko razsodbe, kake najdbe so važne in imenitne in da potem v svojem področju uplivajo na širše prebivalstvo, da se vsaka najdba takoj objavi in pred često ponavljajočim se pokvarenjem ohrani. Kranjska ima pod svojim plodnim površjem toliko zgodovinskega gradiva, da bi napolnilo največji muzej, ako bi se spravilo na dan; treba tedaj, nujno treba, da vsaka najdba pride v prave roke.

Da si ogledamo razstavo vsaj površno, bode najbolj sodilo, ako se držimo vzporeda, kakeršen je v nemškem katalogu; kajti slovenski izvod je glede prazgodovinskih in rimskej predmetov več nego lakov tedaj želeti, da je pohod te razstave kolikor možno nične skromnosti; zakaj? to nam je zastavica.

Ustopivši v veliko dvorano za risanje, vidimo pred seboj zbirke deželnega muzeja, ki so se v zadnji čas pomnožile z najdbami na barji Ljubljanskem, na Vačah, v Šmarjeti in drugod tako bogato, da je naš muzej že zdaj svetovno poznat in da moramo v tej zadevi javno priznavati gospoda Dežmana zasluge.

Stavbe na koléh (Pfahlbau), ki so se našle na barji, dale so toliko predmetov, da je vsa široka stena in še nekoliko kostnov z njimi obložena. Tu se vidijo sekire iz serpentina in domačega porfira, sulične osti iz kremena (kresilnega kamna), kamnena nakovala, kamneni nožiči, orodja iz jelenovega roga, rožene igle in bodalca, rožena kladiva, meč, bodalce, noži, igle iz brona in celo sekirica iz nefrita, ki se v vsej Evropi ne nahaja. (Pred nekaj meseci stoprvi prišli so mu v nekej dolini v Švici na sled). Nadalje mnoga glinaste posode in črepinj, kajih ornamentika se skoro popolnem ujema s slikami v Victor Gross-ovej krasnej knjigi „Les Protohelvètes“; lonci, vrči, otročja igrača, skledice, kosti prazgodovinskih živalij, ostanki raznega ovočja in odpadki

popolno zadovoljnost z odgojo in vedenjem vojske, kakor tudi s korektnim nje službovanjem.

Karakterizirajoča za mišljenje češkega prebivalstva nasproti prošnjem za gledališke podpore je peticija okrajuega zastopa v Opočno, v katerej prosi za osnovo štedilnega sistema z deželnim premoženjem in pa za odbitev vseh gledaliških prošenj za deželno podporo. Jednakih peticij se je še več nadelati.

Vstanje države.

Bogarski list „Balkan“ pše o srbskih stražnikih „javne varnosti“, da je mnogo njih s šilom in kopitom pobegnilo v Bolgarijo. Vprašani od bolgarskih uradov po uzroku tega bega, dejali so baje, da jim ni več mogoče zvrševati ukazov srbske vlade proti svojim sorokom. Ako je to res, kar poroča „Balkan“, sme si kabinet Pirotčancev gratulirati k temu lepemu uspahu.

Ruska vlada sklenila je tudi v Kavkazu upeljati običajno popisovanje za vojsko rabljivih konj, kar pa je vzbudilo mej Kavkazi, ponosnimi na svoje ljubljence konje, mnogo razburjenosti, ter se prebivalstvu močno upira tej naredbi. V nekaterih krajih so nemiri tako narestli, da se je iz Peterburga poslala posebna komisija, ki ima to stvar urediti v zadovoljnost vladi in prebivalstvu.

Mej Belgijo in Holandijo snuje se ožje približanje. V mestu Spa sešla sta se bila namreč v četrtek cesarska para obojih držav v sestanku, ki je trajal več ur, in kateremu se pripisuje ta učinek, dasi se mu odreka neposredni politični značaj.

Dopisi.

Iz Kamnika 19. julija. [Izv. dop.] (Post festum.) Navzlic obširnim poročilom in telegramom, katere ste prejeli iz našega kraja in mesta, dozdeva se mi vendar, da ne bode neumestno, ako vam še nekoliko epizod in podrobnostij o cesarjevem potovanju v Kamnik in njegovem bivanju pri nas pripovedujem: zanimljivih, ker neso brez karakterističnega ozadja in ne brez politične barve, — kratkočasnih, ker kažejo, da nekdanje donkišoterije naših zagrizenih črno-rudeč-žoltih še vedno najdejo kak dušek.

Konstatirati je treba pred vsem, da v celem Kamniku ni bilo najti nemške zastave in tudi „la-kaienfarbe“ ni bila zastopana. Tisti, ki bi jo bili radi razobesili, potolažili so se s tem, da so se ognili tudi deželne trobojnike, ter mestu nje vzeli belorudečo.

V Kamniku ni bilo pravega mesta za nemški špektakel in za nemškatarski „cri de douleur“. Da pa dade vendar dušek svojim čutlom, skušali so se nekateri s poblevnim „hoch“, ki pa ni prihajal iz srca, nego bil bolj to, kar imenuje sveto pismo „ein Lippengebet“. Obhajala so jih „serments des cours patriotiques“.

Karakteristično je bilo, da je cesar z baronom Apfaltrernom govoril komaj dve besedi, sina njegovega pa, katerega je predstavil okrajni glavar, niti pogledal ni. Mladi mož je bil prišel v uniformi rezervnega častnika dragonca, toda svojo kartušo je bil pustil doma; cesar pa baje take reči na-

jedil. Celo malo majik iz gline je razstavljen, žal, da je glavo izgubil, in da menda sam ne ve, pri kateri priliki.

Posebno mnogoštvene so najdbe iz zlate veka bronovine, mej temi pa zlasti one z Vač in iz Šmarjete, ki se smejo brez pomisleka vsporediti pod imenom „Hallstädter Funde“ slavnostnej zbirki v muzeji na Dunaju. Razen sulic, stremen, „keltov“ (našej pralici podobnega orodja, o katerem se ne ve, čemu je služilo in se le domneva, da je morebiti imelo namen prodreti in razklati nasprotnikov ščit), sekir, igel (fibul), brusov, zapestnic, prstanov, uhanov, kroglice iz jantara in stekla v lišči naničnih, železnih nožičev, velikanskih vrčev, katerih jeden je nad 70 centimetrov visok, in druge raznovrstne domače posode, zanima posebno na Vačah izkopana slavna posoda (situla). Ta posoda je podobna srednje velikemu kotliču, česar vnanja stran je v tri etaže predeljena in po vsem obvodu olešana z blizu 40 figurami, katere, da si je bronasti kotlič že okoli 3000 let star, so tako dobro ohrajanene, da se vidi vsaka najmanja v bron utisnena črtica in poteza in se na prvi pogled osvedočimo,

tanko vidi. Tudi „die Damen der Aristokratie“ neso našle milosti. Prišle so v navadni cestni opravi, toda postavile se ostentativno na čelo vseh na glavnem trgu zbranih dostojanstvenikov in deputacij. Cesar je šel mimo njih niti ozrši se vanje. Tem prijazneje je govoril z vitezom Schneidom, z uradniki in učitelji, — skoro vsak je bil deležen milosti ogovora, vlasti sodnika je povpraševal po zemljiških knjigah. Prišed k mestnemu odboru, obrnil se je cesar k županu Šimcu ter pokazal na lepo novo mestno hišo, rekoč: „Also Sie haben dieses Haus gebaut? Es ist sehr schön!“ ter dalje časa ogledoval fasado.

Najdalje pa se je mudil cesar pri kmetskih županjih, katere je vodil poslanec Kersnik. Na slovenski ogovor Kersnikov zahvalil se je cesar nemški, kakor je bilo že poročano; potem je govoril svetovalca Kuralta iz Domžal, Rusa iz Lukovice, kateri je dekoriran z zlatim križcem za zasluge in zvedoč, da ga je dobil za svoje delovanje pri komisiji za reguliranje davkov, obrnil se je cesar zopet k Kersniku, ter dejal smehljaje: „Krain hat bei der Grundsteuerregulierung gewonnen!“ Na odgovor Kersnikov, da je davek v Kamniškem okraju nižji; pa da so že prej vsled cesarjevega ukaza od leta 1860 samo v Brdskem okraju odpisali na davkih vsako leto 6000 gld. „aus dem Titel der Ueberbürdung“, odgovoril je cesar: „Ja, Krain war wirklich überbürdet“. Na to obrnil se je še jedenkrat k njemu ter rekel: „Sie sind Abgeordnete dieses Bezirkes? Sagen Sie Allen nochmals meinen Dank!“ Dalje gredoč ob županjih, ki so stali v dveh vrstah, vsi krepki intelligentni možje v narodnej prazničnej opravi in vsi s širokimi trobojnimi trakovi čez prsa in s črno-žoltimi kokardami, — ogovoril je še župan Janežič iz Domžal, Korača iz Podrečja, onega iz Horca in več drugih.

Pri veteranih odlikoval je posebno Janož, poštarja iz Domžal, kateri je invalid iz laške vojne. Častni predsednik veteranov, Kecelj, napravil je vojaško nerodnost. Ko ga je ogovoril cesar, salutiral je Kecelj prav po „vojaško“, toda potem držal v jedno mer roko ob krajniku klobuka, ko je odgovarjal. Cesar se je smehljaje dalje obrnil.

V kopalji se ni mudil dolgo; ponudili so Mučkozarec vina, in tega je nekoliko izplil. Veliko čudjenja, in v nemškatarskih krogih nekoliko poparenosti prouzročilo je to, da Prašnikar ni bil k dvornemu zajuterku povabljen.

Pomagajo si sedaj s „tratsch-em.“ Tako govoré, da se je cesar pri slovenskih ogovorih v strani obračal, lažejo se, da niti jedenkrat ni izpregovoril slovenske besedice, da je bil nejevoljen zaradi slovenskih trobojnici, — in jednak. Se ve da, kadar gre tem ljudem za kožo, potem zabijo tudi besede: „Ein Kaiserwort soll man nicht drehn noch deuteln.“

V obče pa smo uverjeni, da bode to cesarjevo obiskovanje za naše lokalne in okrajne politične razmere neizmerne važnosti.

da je bila že tedaj tehnika visoko razvita. O izvoru te posode baje še ni neovrgljivo gotove določbe, nekateri starinoslovi pripisujejo jo Etruskom, drugi so zopet drugačnega mnenja; v tem pa so vsi jedini, da na vsem svetu ni nobenega jednakega izvoda, za tega delj je tudi cena tej za priprstega človeka neznavnej posodi ogromna, namreč 18.000 gld. Znamenito na tej posodi je mej drugim tudi to, da imajo vse figure špičaste, skoro kvišku zakriviljene nosove, kakeršne nahajamo čestokrat v Dunajskih karikaturah.

Pri zgradbi Ljubljanske kazne izkopani kip rimskega imperatorja je že marsikom znan, manj znano pa utegne biti, da je tudi ta kip ogromne vrednosti. Razen v Kensington-muzeji v Londonu ni nikjer rimskega kipa, ki bi bil iz pozlačenega brona. Zaradi tega je ta kip cenjen na 50.000 gold.

Prav lepi sta dve veliki bronasti, v strugi Ljubljance na Vrhniku najdeni posodi, in bronaste čelade z Vač, Lukovca in Negove (na Štirske), ki so vse jednak oblike, najdbe iz Šent Marjete, ki se odlikujejo po večji dovršenosti in najnovejše najdbe pri sv. Lovrenci nad Polhovim Gradcem, ki

Iz Mengša 16. julija. [Izv. dop.] Slavnost šeststoletnice vršila se je tudi pri nas jako slovesno. Dne 11. julija bila je ob 6. uri slovesna sv. maša, pri katerej so peli domači pevci in pevke, v navzočnosti krajnega šolskega odbora, učiteljstva, šolske mladine in mnogo drugega občinstva. Pri tej priliki blagoslovila se je tudi nova šolska zastava, za katero je tukajšnji šolski vodja nabiral prostovoljnih darov. Zastava izdelana je jako okusno iz belega atlasa. Na jednej strani kaže se podoba sv. Alojzija, na drugej državni grb z dvoglavim orlom. Spodaj pod grbom stojite letnici 1283—1883. Zastava ima rudeč svilnat trak, na katerem je zapisano: Mengeškej šolskej mladini v spomin 11. julija 1883 Za izvrstno delo in nisko ceno 100 gld. gre gospodu Fr. Dreniku posebno priznanje in zahvala. Najlepša hvala pa tudi vsem onim šolskim dobrotnikom, ki so s svojimi doneski omogočili, preskrbeti tako krasno zastavo. Po maši podala se je šolska mladina pod spremstvom učiteljstva, krajnega šolskega sveta in drugih odličnih šolskih priateljev v šolsko poslopje. V lepo okinčanej sobi II. razreda prične gosp. kap'an dr. Josip Dolenc svoj izvrsten govor na zbrano šolsko mladino, ter jej z lehko umetno besede razloži pomen slavnosti. Za govor, kateremu je sledilo na stotine živio-klicev, se naš župan in predsednik kraj. šol. sveta, gosp. Janez Levec, prav ganljivo zahvali. Potem sledile so razne demoljubne pesmi in deklamacije. Po odpetji cesarske himne razdelile so se šolskej mladini knjižice „Habsburški rod“, potem pa so se podali otroci s svoj onovo šoisko zastavo v navzočnosti omenjenih uradov in drugega občinstva k cesarskej lipi, kjer se je pela pesem: „Kranjska z Avstrijo“, in slednjič še cesarska himna. K sklepu priproha tukajšnji vodja šolskej mladini, naj si ta dan ohrani v prijetnem spominu. Lipa, našim prednikom sveto drevo, naj bode sveta tudi nam; kakor so oni prisegali pod njo ustanost in zvestobo svojim vladarjem, tako naj unema tudi nas k vedej ustanosti in zvestobi do preslavne hiše Habsburške. V malo dnevih imeli bodemo veliko srečo, pozdraviti Nj. Veličanstvo pod ravno to lipo, veselimo se tedaj tega preimennitnega dne. Po mnogih živio- in slava-klicih na presvitlo cesarsko rodovino končala se je dnevna slavnost.

Potem, ko se je šolsko mladina pri županu gospodu Janezu Levu prav dobro pogostila, vrnila se je zopet pod novo zastavo do šole, od koder se je razšla na svoj dom. A. J.

Z Rovt nad Logatcem 18. julija. [Izv. dop.] Slavnost Habsburške 600 letnice se je tudi na našej jednorazrednej ljudskej šoli v 11. dan t. m. prav slovesno obhajala. Ob 6. uri zjutraj postavili smo z zastavami olešan visok mlaj blizu šole. Točno ob 8. uri bila je slovesna sv. maša, pri katerej so peli šolarji v splošno zadovoljnost. Po maši pa so se zbrali vsi šolarji v šolski sobi, katera je bila okrašena z zelenjem, zastavami, napisi in podobami. — Slavnost so počastili s svojim pri-

so skoro čudovite. Razen rimskej zvončev, našim burovšem podobnih, vidimo namreč pred seboj dvočramno tehtnico (Schnellwage) in, da ne dvojimo o njenej pristnosti, tik nje prave pravcate rimske uteže. Razstavljeni so tudi usnjene vrvice, ki so bile v izkopanej bronasti posodi itd.

Ker je naš namen, le bolj kurzorično obhoditi razstavo, omenimo v tem oddelku le še lepo zbirko rimskej novcev od Caesar-ja do Honori-ja, katero je razstavil g. okrajni glavar Globočnik v Postojini, ono gosp. župnika Jarca, lepe starinske predmete kneza Windischgrätza in sliko g. Beneša, stotnika v domaćem pešpolku, ki predstavlja grobišče na Vačah, kjer se je izkopalo toliko starine in tudi omenjena slavna situla.

Veliko je tu razstavljenih sledov in ostankov že davno izumrlih narodov, ki so nekdaj hodili in bivali po naših tleh in velika je vrednost teh na prvi pogled neznanih predmetov, ki osvetljujejo temno zgodovino prastare dobe. Zatorej ponavljamo še jedenkrat, da naj vsakdo ogleda si razstavo.

(Dalje prih.)

hodom tudi gg. župnik in kaplan, g. predsednik znal in vendar nasprotno delal, potem je nalog višjih uradov, da ga kaznujejo. Oblka, v katerej „Slovenski Narod“ to svoje mnenje pove, je tako mirna, sploh ni drugače mogoča, ako je hotelo uredništvo v obče svoje mnenje o tem dogodku izraziti. Ker ima vsak državljan postavno pravico po tisku in po časnikih svoje mnenje izraževati o vsem, kar se tiče države, imelo je gotovo tudi uredništvo „Slovenskega Naroda“ to pravico, in, ako jo je hotelo uporabiti, moglo je v dostojenej obliki le tako, kakor je izraženo v zaplenjenem članku. Tako pisati bi se uredništvu zamoglo le braniti, ako državno pravništvo pokaže postavni paragraf, da se v javnih organih sploh ničesar pisati ne sme, kar pa ne more.

Trdjenje državnega pravništva, da bi se proti javnim organom v tem članku hujskalo in klicalo k sovraštvu proti njim, je ničovo, kajti niti pojma ni o tem, čisto mirno izraža se mnenje o postopanju komisarja, je li postavuo-pravilno ali ne.

Konečno predлага dr. Zarnik, naj sodišče ugovor proti konfiskaciji uvaži in iste ne potrdi.

Državnega pravnika namestnik g. Mühlleisen pravi, da ko bi bil „Slovenski Narod“ ponatisnil le članek „Edinosti“, ne bi bil konfiskovan. A iztrganega je le nekaj iz „Edinosti“ in mnogo pristavljenega, in piše se tako, kakor bi bilo delalo c. kr. namestništvo krvico in bi bil imel komisur zloben namen, kajti govorji se o v nebo vpijočej krvici itd. Ako se to vse vključi, gotovo je dokazano, da se je hujskalo proti javnim organom in vnemalo k zaničevanju proti vladi, torej on še jedenkrat ponavlja, naj se konfiskacija potrdi.

Dr. Zarnik ugovarja, da je uredništvo „Slovenskega Naroda“ o bojazni, da bi utegnil list biti zaplenjen, članek „Edinosti“ še nekoliko ogladilo, da se ne glasi tako trdo. Tako n. pr. je uredništvo trditev „Edinosti“, da so odnosa v Istri podobni istim v Bošnji in Hercegovini, po polnem izpustilo, ker se mu je zdel premasten Kritika je sploh taka, da more biti drugačna če je sploh kaka kritika o delovanju javnih organov mogoča. Ponavlja tedaj svoj predlog.

Po kratkem posvetovanji naznani predsednik g. Gerčar, da je konfiskacija potrjena. V razlogih navaja gospod predsednik mej drugim, da velja ravnanje komisarja pri volitvi tako dolgo za postavno, dokler se po postavnem potu ne dokaže, da je bilo nepostavno. Hujskanje in zaničevanje proti javnim oblastim pa je iz članka razvidno.

Dr. Zarnik uložil bode utok proti tej razsodbi

Domačje stvari.

— (Početje.) Društvo prostovoljnih gasilcev v Krškem izvolilo je Ljubljanskega župana g. Petra Grassellija svojim častnim članom in mu to o svojem boravku v Ljubljani za časa deželne slavnosti naznalo po posebni deputaciji.

— (V deželnej razstavi v realki) je videti od danes naprej tudi dragocena srebrna posoda s taso, katero je cesar podaril Ljubljanskim strelecem.

— (Letno poročilo gimnazije Ljubljanske) je obširna, 61 strani obsezajoča knjiga. Skoro polovico zavzema prof. Antona Heinricha preširoko in deloma jednostransko pisana razprava o avstrijski vojni l. 1812, drugi oddelek, tikajoč se gimnazije same, pa je zanimljiveji. Začetkom leta bilo je na gimnaziji 689 javnih dijakov in 1 privatist, koncem leta 643 javnih in 2 privatista. Mej temi jih je bilo iz Kranjske 568 (Ljubljana 140, Gorjansko 208, Notranjsko 99, Dolenjsko 121), Slovencev 495, Nemcov 143, 5 Lahov, 2 Čeha; po veroizpovedanju 643 katoličanov in 2 protestanta. Stanovalo jih je pri svojih 214, v Alojziju viši 47, v Waltherovem zavodu 7, pri drugih strankah 375. Najmlajši dijak bil je 10, najstarejši 24 let star. Ustanov so vsi vkupe uživali 133 v skupnem znesku 10.622 goldinarjev 58 kr., šolnine pa vsi vkupe plačali 8361 gld. Interesantno je število učnih ur na teden za razne predmete. V vseh razredih poučeval se je veronauk 28, latinščina 92, grščina 42, nemščina 44, slovenščina 37, zemlje-

pis in zgodovina 48, matematika 43, naravoslovje 20, fizika 12 resp. 16, propedevtika 4 ure na teden. Vidna je velika razlika med realističnimi in filološčimi predmeti. Gimnazijski podporni zaklad ima 6725 gld. v obligacijah, 199 gld. 31½ kr. v gotovini, 711 knjig in 128 atlantov, ter je v preteklem letu 359 gld. 73. kr. za podpore izplačal. Sicer je pa še mnogo zavodov in zasobnikov podpiralo dijake. Razen obširne in natančne kronike in drugih statističnih podatkov smo prav z veseljem čitali naslove slovenskih nalog na gorenjej gimnaziji, kakor nam je vse poročilo po svojej natančnosti in preglednosti jasno po godu, akoravno je še vseskozi le nemško.

— (Z Bledu) se nam piše v popolnitev nasega članka „Cesar na Bledu“, da je počenši od Zagoric visela na vsakej domačej hiši narodna zastava od 3—5 metrov dolga, celo na Mandelčevej, kjer ima trd Nemec gostilno. Na nekaterih hišah bilo je celo 4—6 narodnih zastav, na toplicah bil je transparenten napis: „Naredite mir mej mojimi narodi“ in na oknih v velikih črkah „Slava“. Domovci Blejci storili so vse, da rešijo svojo čast.

— (Razpisano) je po smrti dr. Ribiča izprazneno mesto c. kr. notarja v Ljubljani. Prošnje v 4 tednih na notarsko zbornico kranjsko.

— (Obiskovanje toplice) Varaždinske toplice brojijo do 12. t. m. 1962, Krapinske 900, Fran Josipove pri Laškem Trgu 307, Slatinske 954 gostov. Deželni odbor štajerski je tedaj vendar dosegel to, da toplice na Slatini nazadujejo.

Listnica uredništva. Gosp. Radonis. Dopisi „Od dolenjske strani“ nam bodo dobro došli.

Zahvala.

Velečastiti gosp. Fr. Kadunc, župnik v Dragi, blagovolil je bralnemu društvu v Žužemberku v napravo društvene zastave podariti 5 gld. Odbor šteje si v prijetno dolžnost, za ta visokodnšni dar vremu gospodu izreči najiskrenejšo zahvalo. Slava!

Jos. Schmorauer,
t. č. tajnik.

Fr. Končilija,
t. č. predsednik.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
7. julij	7. zjutraj	733·80 mm.	+16·0°C	sl. zah.	obl.	270 mm.
	2. pop.	732·25 mm.	+22·8°C	sl. zah.	obl.	
9. julij	9. zvečer	732·76 mm.	+19·0°C	sl. zah.	obl.	dežja.

Nebo je bilo večinoma oblačno, sem ter tja padel je rahel dež, po noči pa nevihta z obilnim dežjem.

Srednja temperatura znašala je +19·3°, torej za 0·1° pod normalom.

Dunajska borba

dné 21. julija.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	78 gld.	85	kr.
Srebrna renta	79	60	
Zlata renta	99	40	"
5% marčna renta	93	30	"
Akeije narodne banke	840	—	"
Kreditne akeije	293	60	"
London	120	—	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	50%	"
C. kr. cekini	5	65	"
Nemške marke	58	50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119	50
Državne srečke iz l. 1864.	190	168	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta .	99	45	"
Ogrska zlata renta 6%	119	80	"
" papirna renta 4%	88	45	"
" papirna renta 5%	86	90	"
5% štajerske zemljije, odvez. oblig.	103	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	75
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	118	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50	"
Kreditne srečke	100 gld.	171	75
Rudolfove srečke	10	20	"
Akeije anglo avstr. banke	120	16	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220	50	"

Poslano.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“
(Jadransko zavarovalno društvo)
v Trstu.

Občni zbor tega društva vršil se je 21. junija t. l. pod predsedstvom glavnega vodje gospoda **Aleksandra** viteza **Daninosa-a**, v katerem so se predložili končni računi, poročili vodstva in poročilo o podjetjih zavarovalnic 1. 1882. V sledenčem priobčimo kratek obris iz imenovanih vadlog.

I. Zavarovanje za življenje.

Dne 31. decembra 1882. veljavna zavarovanja znašajo z odtegnenimi protizavarovanji: gld. 5,812.739— kapitala in gld. 51.389— rente v vrsti zavarovanj, ki se imajo izplačati pri življenju; nadalje gld. 18.777.348— kapitala in gld. 11.759— rente v vrsti zavarovanj na smrt. Dohodek premij l. 1882. znašal je gld. 1,101.367—; znesek iz naloženega kapitala tega oddelka znašal je gld. 266.297—. Za zavarovanja, ki so bila zavarovana, da se doživlji, in za zavarovanja za doto izplačano je bilo gld. 194.470—; za zavarovanja na smrt in za ista različna zavarovanja, katerim je dosegel čas, izplačalo se je gld. 424.622—, in sicer ko so se odtegnili protizavarovalni deleži. Razven tega prihranilo se je gld. 77.580— za zavarovanja na smrt in za iste, ki se doživljajo, katere dne 31. decembra l. l. še niso bile konečno rešene.

Dobiček, zavarovan z dobičkom, znaša gld. 33.575—, od katere svote se polovica hrani, da se z obrestmi vred, po preteklu treh let, razdeli mej iste, ki imajo pravico do nje.

Reserva premij za veljavna zavarovanja izračunila se je na gld. 5.412.811— in kaže proti lanskemu letu prirastaj gld. 316.346—.

Ko se odtegne delež zavarovanih, kaže se dobiček v znesku gld. 39.606.20, kateri se je uvrstil v občni računski sklep.

II. Zavarovanja proti elementarnim škodam.

a) Oddelek zavarovanja za ogenj.

Dohodki premij znašali so gld. 5.052.785— in so se povisali proti lanskemu letu za gld. 579.430—. Skupni znesek premij večletnih zavarovanj znaša koncem decembra leta gld. 15.449.809— in se je pomnožil proti prejšnjemu letu za gld. 2.243.113—. Za škode, prouzročene po ognji, izplačalo se je gld. 3.164.463—, od katerih je spadalo gld. 1.431.820— na protizavarovalce, in razven tega shranilo se je v rezervi za še nedoločene škode gld. 168.140—. Za protizavarovanja izdalо se je gld. 2.366.466—. Rezerva premij v gotovem denarju povisala se je za gld. 85.152—, tedaj skupno na gld. 1.356.592—.

b) Oddelek zavarovanja za prevažanje.

Sprejete premije znašajo so gld. 182.784—, protizavarovanja gld. 73.119—, izplačane škode, ko so se odtegnile protizavarovanja, gld. 55.334—, in gld. 13.800— se je prihranilo za še nedoločene škode.

c) Oddelek zavarovanja proti toči.

Dohodek premij znašal je gld. 2.016.087—, protizavarovanja potrebovala so gld. 930.702—, škode pa so vejlale po odtegnenih protizavarovanjih gld. 847.176—.

Skupna svota škod, katere je izplačalo zavarovalno društvo „Riunione Adriatica di Sicurtà“ od časa kar društvo obstoji, znašajo 109 milijonov goldinarjev.

Dobiček, kateri preostaja potem, ko so se vrnile razne reserve za škodo in premije, znaša gld. 179.761.10, in ako se prišteva saldo, prenesek in obresti dobitnega rezervnega zaklada, gld. 209.636.95, od katerih se odloči 20% dobitnemu rezervnemu zakladu, in ko se odtegne delež dobička (tantieme) za direktorje in revizorje, dalje donesek za hranilno in oskrbovalno blagajnico državnih uradnikov, ostane gld. 136.883.71 na razpolaganje, namreč za razdelitev dividend.

Reserve, katere so se napram lanskemu letu povišale za gld. 434.150.77, znašajo sedaj skupno gld. 7.860.082.79 in obstoj iz sledenih oddelkov: gld. 5.412.811.55 rezerva premij za zavarovanje proti življenju; gld. 1.356.592— rezerva premij za zavarovanje proti ognju; gld. 17.300— rezerva premij za zavarovanje pri prevažanju; gld. 250.000— rezerva premij za zavarovanje proti toči; gld. 161.500— rezerva za menjavo kurza; gld. 511.879.24 rezervni zaklad za dobiček; gld. 150.000— posebna dobitna rezerva oddelka za zavarovanje na življenje. Premoženje hranilne in oskrbovalne blagajnice društvenih uradnikov znaša že gld. 196.981.19.

Občni zbor odobri predložene računske sklepe in sklene na predlog vodstva razdeliti dividendo **gld. 40.—** na delnico, katera se izpiše od 2. julija t. l. počeniš.

Potem so se zvršile na dnevnem redu stoječe volitve, pri katerih je bil izvoljen gospod **Gustav Landauer** udom ravnateljstva, gospod **dr. Emil baron Morpurgo** pa je bil za revizorja zopet izvoljen.

Konečno sklenila se je prenaredba čl. 24. pravil, po katerej zadostujeta odslej dva podpisa (mesto treh) za podpis firme. (490)

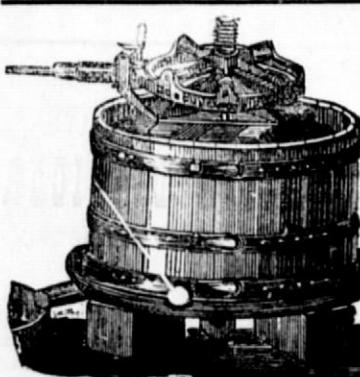
Glavni zastop „Riunione Adriatica di Sicurtà“ je v Ljubljani za vso Kranjsko pri

g. J. Perdan-u,

trgovcu in hišniku na cesarja Fran-Josipa trgu.

Postano.

Neizogibljivo! S to besedo začenja se anonsa v današnji stevilki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantium (las ustvarjanjoče tekočina), katero je pri izpadanju las, plešic, golobradic in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Neemo na dolgo in široko razklatati ter hvatali to iznajdbo, kakor bi zaslužila, temveč opozarjamо p. n. čitatelje na določeno anonsu in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

Vinske tlačilnice
(Preše.)

stavljenе, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne osebe, kakor tudi za največje producente kot specjaliteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izdelanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in franco. (404—6)

Grozdnne trlice najnovejše sestavljenе.

Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C., Praterstrasse 66 Tovarna v Frankobrodru n. M.

Zatoga pri gospodu **A. Debevcu**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Kleparski učenec

se takoj sprejme pri

F. S. Noll-ji,

Valvazorjev trg št. 2.

(492—1)

Št. 4619.

(494—1)

Razglas.

Stavbe na ljudskem veselišču pod Tivoli, nameščen: 2 pavilona, kavarna z gostilnico, plesišče, galanica, 2 keglijšča, 1 trafika, 3 visoki mlaji in 3 kabineti, se bodo vse skupno ali posamezno prodajale.

Dotične ponudbe naj se pismeno pošljejo do želnemu odboru.

do 26. julija 1883.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 20. julija 1883

Orehove štoke

od 4" debelosti in od 9" širokosti naprej želi po nizki ceni kupiti — kdo? pove opravnštvo „Slovenskega Naroda“. (475—3)

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše vino čisteče, posebno pa

vino zboljšujoče sredstvo

je prista franceska žolea (galerta). — Dobiva se vedno pri

A. Hartmann-u.

v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši. (495—1)

Navod za uporabo brezplačno.

Naznanilo.

Uzrok, da obeta letošnja vinska letina posebno obilnost, primora me, ceno vina v velikej zalogi in pravega dolenjca proti večjim kupčem in proti pošiljatvi lastne posode znatno znižati.

Ponudim torej **novi vino po 7 $\frac{1}{4}$, 8 do 9 gld., staro vino po 13 do 14 gld. hektoliter**, rumeno ali rdeče. **Vinski ocet ali jesih po 12 gld. hektoliter.**

K obilnim naročbam se priporoča

A. Cvenkelj

v Sevnici (Lichtenwald), Štajersko.

C. k. privilegij za zboljšanje sivalnih strojev.

Ivan Jax,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih

sivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakatero šivanje. (376—8)

Sestletna garancija!

Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

KUVEČE S FITMU
priporoča po najnižji ceni
„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

najnovejšega sistema, zavzemajo malo prostora, tlačijo dvakrat hitreje kot druge preše, so zelo priročne, solidne in trpežno se-

stavljene, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne

osebe, kakor tudi za največje producente kot specia-

laliteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izde-

lanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in

franco. (404—6)

Grozdnne trlice najnovejše sestavljenе.

Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C., Praterstrasse 66 Tovarna v Frankobrodru n. M.

Japonska velikanska ajda

za seme, zanesljivo dobra, se dobi po 30 kr. kilo pri

J. R. Paulin-u,

specerija „pri voglu“ v Ljubljani.

Tudi drugo blago priporoča se kot dobro in naj-

(481—3)

Koleselj,

eleganten, za štiri ljudi, kako priročen, malo rabljen, proda se v ceno v Ljubljani, na Št. Jakobskem trgu št. 5. (496—1)

Učenec ali praktikant

sprejme se takoj v trgovini železa **Albin C. Ahčin-a** v Gledaliških ulicah št. 8. (477—3)

Prodaja opeke.

Anton Treo-va, že čez 40 let obstoječa opekarna v Brdu pri Viči izdeluje kakor doslej sploh znano najboljše strešnike, korce, opeke za okrajke, tlak in nezgorljive opeke v razni oblikah in velikosti ter jih razpošilja po najnižji ceni. Katerokoli število se za najnižjo plačo privede na dom.

Ravno tam dobiva se tudi najboljša **lončarska ilovica**.

Naročbe prejemlje gospod **France Jenko, kolodvorske ulice št. 31**, spodaj na desno. (473—3)

HENRIK LANZ na DUNAJI,

III. Hintere Zellamtsgasse 13 a.

Specijalitete:

Parni mlatilni stroji in lokomobili od 2 do 8 konjskih močij. Mlatilnice ročne in s konjskim vlačilom (1 do 6 konj). Rezalnice za krmlo, mlini na debelo moko, itd. (456—3)

Najnovejše konstrukcije, najboljši sistemi, nizke cene.

Razpečanih že 100.000 tacih strojev.

Ilustrovani katalogi gratis in franko.

Iščejo se izvedeni, pošteni agenti in prekupci.

Tako delujejo.

Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujejoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarjanjoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plesnih, izpalih ali osivelih las. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zajamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri gosp. **Edvardu Mahru**.

Ni sleparja! (192—16)

Naznanilo.